GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe treĭ lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 8. *Vinerĭ 11 (23) Ianuariu* **1885.**

Românii, Tronulŭ şi opiniunea publică.

VII.

După actulŭ încoronărei sĕvêrşitŭ în Iuniu 1867, noulŭ ministeriu ungurescŭ n'avù altă grijă mai urgentă decâtŭ de a pune în lucrare cassarea unilaterală a legilorŭ de egală îndreptăţire naţională, aduse de dieta ardelénă din Sibiiu la 1863 şi sancţiunate de Maiestatea Sa. Rescriptele regescĭ, cu data 20 Iuniu 1867, ce au fostŭ adresate cătră guvernulŭ Transilvaniei şi contrasemnate de comitele Iuliu Andrassy, vorbiau de „frăţésca“ înţelegere dintre representanţii ambelorŭ ţerĭ adunaţĭ în dieta din Peşta.

Capulŭ statului era aşadér informatŭ, că tóte se facŭ în cea mai bună înţelegere, că Românii sunt mulţumiţĭ cu mersulŭ lucrurilorŭ şi că cei 1493 subscrişĭ în petiţiunea dela 31 Octomvre 1866 nu sunt decâtŭ numai o fracţiune de malcontenţĭ, ómenĭ neliniştiţĭ, carĭ póte nicĭ n'au lucratŭ de capulŭ lorŭ, ci numai conduşĭ de nisce influinţe din afară duşmănóse statului.

Din nenorocire atitudinea nesocotită a unorŭ pretinşĭ „naţiunaliştĭ“ românĭ, carĭ primiră câte unŭ mandatŭ de deputatŭ din graţia celorŭ dela putere, venĭ p'atuncĭ întru ajutorŭ adversarilorŭ noştri, a cărorŭ scopŭ era de a lăţí şi nutrí mereu la Tronŭ şi în publicŭ opiniunea, că totŭ ce se fierbea în cazanulŭ din Peşta, se fierbea cu consêmţĕmêntulŭ poporului românŭ transilvanŭ.

Intr'aceea se puse în lucrare de puternicii ḍilei şi „definitiva regulare a dreptului publicŭ alŭ Transilvaniei“ şi a cestiunei de „egală îndreptăţire a naţionalităţilorŭ.“ In Aprilie 1868 clubulŭ lui Deak se sfătuia despre aceea, décă este consultŭ ca diferitele confesiunĭ şi bisericĭ nemaghiare sĕ fie lăsate în usulŭ limbei lorŭ.

Se tractá c'unŭ cuvêntŭ de aşeḍarea baselorŭ legale pentru contopirea naţionalităţilorŭ nemaghiare şi o profundă nelinişte cuprinse inimile Româniloru şi mai alesŭ a celorŭ transilvanenĭ, carĭ vedeau cum se strîngea totŭ mai tare cerculŭ de ferŭ în jurulŭ lorŭ şi simţiau, că era trebuinţă ca sĕ-şĭ redice glasulŭ şi sĕ probeze înaintea Tronului şi a opiniunei publice, că ceea ce se plămădea în dieta din Peşta, nu se plamădea cu concursulŭ şi cu consêmţĕmêntulŭ naţiunei române.

Din acestŭ sentimentŭ generalŭ a eşitŭ manifestaţiunea dela 3 (15) Maiu 1868. In acéstă ḍi s'a făcutŭ adecă cunoscutulŭ pronunciamentŭ dela Blaşŭ, prin care cei adunaţĭ se pronunţară pentru autonomia Transilvaniei, pentru restabilirea legilorŭ dela 1863/4 şi pentru redeschiderea dietei transilvane pe basa unei legĭ drepte şi echitabile electorale, care sĕ facă posibilă şi representarea poporului românŭ.

Trecuseră abia câteva lunĭ de când se făcuse încercarea de-a informá Tronulŭ mai bine prin petiţiunea celorŭ 1493, care însĕ rĕmase precum scimŭ neresolvată. La causele, de ce acea petiţiune n'a avutŭ efectulŭ doritŭ ómenii nu mai avéu timpŭ a se gândi, ei se mărginiră a lua cu părere de rĕu la cunoscinţă, că ea a rĕmasŭ fără resultatŭ şi étă ce citimŭ în motivarea numitului pronunciamentŭ:

„Fiind-că în împrejurările presente nu ni-a rĕmasŭ altŭ terenŭ spre a câştigá încuviinţare şi valóre convicţiunilorŭ nóstre politice, ne restrîngemŭ la descoperirea lorŭ pe calea publicităţii, ca celŭ puţinŭ éstmodŭ sĕ ne împlinimŭ datorinţa de cetăţenĭ, năsuindŭ totodată a face şi unŭ serviţiu regimului prin descoperirea francă a nemulţumirei, ce provine din procederea lui în afacerile Transilvaniei.“

Pronunciamentulŭ dela Blaşiu provocă o manifestaţiune naţională, care deşteptă îngrijirile guvernului ungurescŭ. Românii din tóte părţile începură a declara cu subscrierile lorŭ, că consideră părerile depuse în acelŭ pronunciamentŭ de părerile lorŭ. Guvernulŭ intentă procesŭ urzitorilorŭ acestui actŭ şi numai în Blaşiu fură citate la tribunalŭ până la 1 Augustŭ 25 persóne dintre cele mai de frunte. Intr'aceea numĕrulŭ celorŭ ce aderau în scrisŭ la pronunciamentŭ crescea pe fiecare ḍi. Cei dela putere şi pressa lorŭ îi ameninţa cu temniţă şi era sĕ se nască unŭ procesŭ monstruosŭ, ce nu s'a mai vĕḍutŭ.

Momentulŭ era hotărîtorŭ, acésta o sêmţea fiecare. Incă odată li s'a oferitŭ Româniloru ardelenĭ ocasiunea de a dá espresiune adêncei lorŭ nemulţumirĭ printr'o manifestaţiune energică generală. Cestiunea uniunei era în ajunŭ de a fi „regulată“ şi interesele de viaţă ale naţiunei române erau ignorate şi combătute pe tótă linia. Ḍiarele din Viena scrieau cu órecare satisfacere, că guvernulŭ ungurescŭ prin intentarea procesului contra celorŭ ce au subscrisŭ pronunciamentulŭ şi-a băgatŭ mâna într'unŭ cuibŭ de vespĭ.

Dér nicĭ manifestarea din véra anului 1868 nu a fostŭ făcută cu tótă tăria după unŭ planŭ generalŭ. Astfelŭ ea a devenitŭ unilaterală şi efectulŭ ei s'a paralisatŭ şi prin aceea, că s'au aflatŭ unii, carĭ făr' de voiă au venitŭ în ajutorŭ guvernului, care nu mai sciea cum sĕ iésă din încurcătură, adresândŭ petiţiunĭ cătră monarchŭ ca sĕ sisteze procesulŭ în contra celorŭ ce au subscrisŭ pronunciamentulŭ.

In 12 Noemvre 1868 au fostŭ presentate monarchului 14 petiţiunĭ diferite din Transilvania şi în acésta audienţă privată Maiestatea Sa s'a pronunţatŭ faţă cu presentătorulŭ acelorŭ petiţiunĭ despre atitudinea inteligenţii române într'unŭ modŭ, care dovedea, că i s'au datŭ cele mai rele informaţiunĭ despre scopurile şi intenţiunile conducĕtorilorŭ românĭ.

Procesulŭ intentatŭ Româniloru de guvernulŭ ungurescŭ a fostŭ curmatŭ prin decisiunea Maiestăţii Sale şi astfelŭ au încetatŭ şi manifestaţiunile nóstre naţionale în ajunulŭ marilorŭ schimbărĭ politice din anulŭ 1868.

—o—

CRONICA POLITICĂ.

In şedinţa partidei liberale ce s'a ţinutŭ la 19 Ianuariu n., ministrulŭ Orczy a schiţatŭ rĕspunsulŭ ce are sĕ-lŭ dea la interpelarea lui Ugron în privinţa cestiunii magistrnlui supremŭ alŭ Curţii. Ministrulŭ arată mai ântêiu că dela încoronare, 1867, raportulŭ dintre casa domnitóre şi dintre Ungaria a devenitŭ fórte intimŭ şi cordialŭ, cum n'a fostŭ de 300 de anĭ. Ungaria în acestŭ timpŭ a primitŭ atâtea doveḍĭ de simpatiă şi de atenţiune din partea Maiestăţii sale, încâtŭ în semnŭ de recunoscinţă trebue sĕ o recunóscă acésta cu bucuriă. Ce privescŭ întrebările din interpelare, trebue sĕ se scie, că monarchulŭ are unŭ singurŭ statŭ alŭ Curţii, care e alŭ sĕu privatŭ. Ca primŭ funcţionarŭ alŭ acestui statŭ alŭ Curţii funţionéză în timpulŭ de faţă prinţulŭ Hohenlohe ca magistru supremŭ, care nu e nicĭ funcţionarŭ de statŭ austriacŭ nicĭ ungurescŭ, ci eschisivŭ ântêiulŭ funcţionarŭ alŭ statului Curţii monarchului, prin urmare elŭ arangiază tóte primirile şi serbările dela Curte. Nu e eschisŭ însă casulŭ ca odată sĕ fie chiematŭ la acéstă demnitate unŭ cetăţénŭ maghiarŭ. Până acum însă Austriacilorŭ nu le-a venitŭ în gàndu sĕ protesteze, că funcţionéză comitele Hunyady ca magistru supremŭ alŭ ceremonielorŭ, comitele Szecsen ca mareşalŭ supremŭ alŭ Curţii şi baronulŭ Nopcsa ca magistru supremŭ alŭ împĕrătesii, deşi numiţii suntŭ cetăţenĭ ungarĭ; prin urmare nicĭ în casulŭ acesta, că prinţulŭ Hohenlohe nu e Ungurŭ sĕ nu se facă observărĭ. Pe basa acestei esplicărĭ nu mai e de lipsă unŭ rĕspunsŭ la întrebările lui Ugronŭ. Elŭ — Orczy — ca ministru ungurescŭ nu e îndreptăţitŭ şi n'are causă a se amesteca în afacerile cele mai private ale monarchului.

Ministrulŭ a fostŭ aplaudatŭ, precum şi Tisza, care a rugatŭ pe membri pertidei sĕ apară câtŭ mai numeroşĭ în cameră spre a primí totŭ cu aceléşĭ aplause rĕspunsulŭ la interpelarea lui Ugron. Se vede că în cele din urmă şovinismului ungurescŭ încă i se póte tăia din unghişóre, şi de rêndulŭ acesta Curtea i le-a scurtatŭ.

*

Diarele polone din Cernăuţĭ suntŭ informate, că autorităţile autonome din Bucovina au adresatŭ guvernului rugămintea, ca sĕ aviseze tribunalele de a primì pe viitorŭ petiţiunĭ şi în limba polonă în localităţile cu poporaţinne polonă. De asemenea s'a trimisŭ guvernuluì propunerea d'a se întroduce limba polonă ca obiectŭ de instrucţiune în anumite scolĭ. Mai departe se anunţ[ă] că deunăḍile bărbaţii de încredere ai partidei române s'a[u] întrunitŭ în Cernăuţĭ, ca sĕ se consulte asupra viitórelor alegerĭ dietale. La acéstă întrunire au luatŭ parte Polonĭ de ritŭ arménŭ, ca baronulŭ Simonovicĭ, cavaler[ii] de Prunculŭ şi Agopsovicĭ. Participanţii în numĕrŭ de [...] s'au unitŭ, ca la alegerile dietale viitóre sĕ voteze so[li]darŭ numai pentru candidaţĭ de naţionalitate romă[nă]. Alte disposiţiunĭ în acéstă privinţă se vorŭ luá. după [ce] se va întórce căpitanulŭ ţĕrii, baronulŭ Vasilco, care [se] duce acum la Viena sĕ se consulte cu comitele Taa[ffe].

*

Egiptulŭ forméză astăḍĭ obiectulŭ celŭ mai imp[or]tantŭ în politica cea mare europénă. Tóte puterile marĭ europene sunt mai multŭ séu mai puţinŭ anga[jate] la deslegarea cestiunii egiptene. In prima liniă se [află] după Anglia, Franţa, care a făcutŭ Angliei unele pr[opo]siţiunĭ relative la soluţiunea cestiunii egiptene şi toc[mai] pe când se ocupă cabinetulŭ englezescŭ cu studiarea [şi] apreţiarea şi cu rĕspunsulŭ la propositiunile fran[ceze] tocmai atuncĭ a trimesŭ şi Sultanulŭ dela cornul[ŭ de] aurŭ o misiune politică cu darurĭ bogate pentru re[gina] Victoria şi pentru princesa de Vales. Scopulŭ mis[iunii] politice turcescĭ la Londra este de a cere preţulŭ, [pen]tru care sĕ dea intereselorŭ engleze la Nilŭ concu[rsulŭ] sĕu. Sultanulŭ se înşală tare când crede, că va p[ute] influinţa asupra cestiunii egiptene séu că va puté câşi[ga] vre-unŭ folosŭ pentru sine séu că ar puté fi guver[nulŭ] englesŭ de vre-unŭ folosŭ. Ómenii de pe lângă Su[lta]nulŭ sperau că ei vorŭ puté vinde ajutorulŭ l[orŭ în] Egiptŭ scumpŭ Englesilorŭ. Gloria Osmanilorŭ de [...] a apusŭ şi la Nilŭ nu va mai reînvia. Sultanulŭ [...] nimicŭ de a da şi nimicŭ de a sperá. Elŭ îşĭ ţin[e can]didatulŭ sĕu ca Chedivŭ în Egipetŭ în reservă, p[e] [...] trânulŭ Halim paşa, pe care l'ar pune bucurosŭ în [...] lui Tewfic. Elŭ pune tóte în mişcare, ca sĕ ia tóte [...] legiile, ce le-a căpĕtatŭ Egiptulŭ dela antecesoru[lŭ] [...] de patru-ḍecĭ de anĭ. Dér acestea suntŭ flécurĭ, n[...] nu mai gândesce la ele. Şi décă Anglia ar puté [...] ofertele din partea Sultanului, totuşĭ cestiunea egipté[n]ă [nu] s'ar puté resolvá fără voia Europei. Declarându-se ces[tiunea] egipténă de europénă urméză, că nu se póte[...] nicĭ de englezéscă, nicĭ de turcéscă. Dacă [...] nu voiesce ca sĕ mai reînoiască influinţa tu[rcéscă] în Egiptŭ, cu atâtŭ mai puţinŭ va avea Euro[pa] [...] ca sĕ nimicéscă opera sa în Egiptŭ şi sĕ înalţe [...] turcéscă într'o ţéră, unde se încrucişéză intere[sele] [...] Puterile continentale suntŭ aplecate a recunósce [...] nitatea Turciei în Egiptŭ, dar restaurarea ei fap[...] spriginesce nicĭ Berlinulŭ nicĭ Londra. Orĭ câtŭ [...] este difereuţa între puterile europene în privinţ[a] [...]

lui, dar într'unŭ lucru se unescŭ cu tóte, ca Turcia sĕ nu turbure cercurile diplomaţilorŭ. Turcia se află în procesulŭ de descompositiune, pe care-lŭ aşteptă Europa ca privitóre. Dacă ar voi Sultanulŭ sĕ ia o rolă activă în cestiunea egipténă, atuncĭ ar sărí Francia şi Rusia şi ar împedeca-o, deşi ar primí Gladstone ajutorulŭ turcescŭ. Politica englesă este o politică brutală şi egoistică şi caută orĭ ce concurenţă sĕ o delătureze şi numai silită primesce concurenţa francesă, rusă şi germană. Autoritatea Angliei în Egiptŭ este Chedivulŭ şi ministerulŭ sĕu ascultă de poruncile dela Londra, éră poporulŭ tremură de gendarmeria englesă. Sultanulŭ totŭ mai este pentru Mohamedanĭ patronulŭ lorŭ religiosŭ şi ar puté deveni şi stăpânulŭ lumescŭ, décă ar avé influinţă materială asupra Egiptului. Gladstone va primí bucurosŭ darurile dela Sultanulŭ, dar concesiunĭ nu-i va face în Egiptŭ de felŭ. Hobart şi Hassan Fehmi trimişii Sultanului potŭ sĕ-şĭ dea tóte silinţele în Londra, dar tóte suntŭ în deşertŭ. Cestiunea Egiptului se va resolvá şi fără de concursulŭ şi fără de voia Sultanului, pentru că astăḑĭ alţii dispunŭ de Egiptŭ. Cum se schimbă róta lumii, cine era odată Sultanulŭ din Constantinopole şi ce a ajunsŭ astăḑĭ!

*

»Standard« află din Schangai, că flota chinesă a primitŭ ordinŭ sĕ plece la Formosa spre a da ajutorŭ trupelorŭ imperiale ce se află înaintea Chelungului. Acéstă flotă, care are sĕ atace escadra admiralului Courbet, stă sub poruncile admiralului Sebelin, fostŭ căpitanŭ de corvetă alŭ marinei germane, şi este compusă din 12 corăbii. Fiecare din acestea are pe bordŭ unŭ comandantŭ germanŭ, unŭ maşinistŭ germanŭ şi 24 artilerişti germanĭ. Acestŭ faptŭ a produsŭ órecare nelinişte chiar în unele foi germane, deórece ar puté turbura bunele relaţiunĭ ce esistă aḑĭ între Francia şi Germania. Dacă scirea s'ar adeverí şi flota francesă ar suferi vr'o perdere, atuncĭ pacea europénă ar puté fi ameninţată. Léfa artileristilorŭ şi maşiniştilorŭ germanĭ e de 1090 şi 1750 francĭ pe lună, şi pe lângă acésta guvernulŭ chinesŭ se îndatoréză a plăti familiei fiecărui Germanŭ căḑutŭ 28,000 francĭ. Ḑiarele francese au înregistratŭ deocamdată aceste scirĭ fără sĕ facă vr'o observare.

SCIRILE ḐILEI.

Se vorbesce, că prinţulŭ de coróna Rudolfŭ şi prinţesa de coróna Stefania vorŭ întreprinde şi în anulŭ acesta o călĕtoriă în Orientŭ şi anume vorŭ visita Corfu, Atena şi Smyrna.

—0—

Comisiunea de cincĭ a reuniunei de maghiarisare din Cluşŭ a ţinutŭ Sâmbătă o şedinţă, în care s'au stabilitŭ punctele din apelulŭ ce se va trimite pe globulŭ unguresců.

—0—

Din Sibiiu se comunică, că între cadetulŭ Eszterházy dela reg. 3 de husarĭ şi între locţiitorulŭ de ofiţerŭ Müller dela reg. 31 de inf. a fostŭ unŭ duelŭ în săbii din causa unei certe. Husarulŭ cadetŭ a primitŭ o rană periculósă în frunte, lungă de 12 centimetri.

—0—

»Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provincia« va ţiné o »prelegere publică« Dumineca în 25 Ianuariu n. la 6 óre séra în sala institutului pedagogicŭ-teologicŭ, pentru fondulŭ scólei de fete ce dorésce a înfiinţă. D. profesorŭ de teologiă V. Mangra va tractá despre »Mărirea şi căderea lui Mihaiu Vitézulŭ.« Preţulŭ întrării pentru familiă 1 fl., pentru persónă 50 cr., pentru studenţĭ 20 cr.

—0—

Studenţii românĭ din Montpellier în Franţa, au formatŭ o societate cu scopŭ d'a funda o bibliotecă şi d'a se ajuta unii pe alţii. Veniturile societăţii se compunŭ din cotisaţiunile membrilorŭ, din donaţiunĭ, din profite de balurĭ şi conferinţe etc.

—0—

Ministerulŭ instrucţiunei publice românŭ a trimisŭ suma de 1000 lei d-lui Bălăceanu, ministrulŭ ţĕrei la Paris, pentru aducerea în ţĕră a donaţiunei făcută de regretatulŭ filo-românŭ Ubicini bibliotecei române centrale.

—0—

Se desminte scirea, că prinţulŭ Bulgariei ar avé de gândŭ sĕ visiteze pela 15 Ianuariu n. pe regele Carolŭ alŭ României. Prinţulŭ Bulgariei n'a luatŭ încă nicĭ o decisiune în privinţa acésta, fiindŭ acum fórte ocupatŭ cu afacerile ţĕrii sale.

—0—

Guvernulŭ românŭ va presinta în curândŭ Camerei unŭ proiectŭ de lege pentru înfiinţarea de şcóle de arte şi meserii în judeţele Argeşŭ, Băcău, Dîmboviţa, Dorohoiu, Fălciu, Ialomiţa, Muscelŭ, Némţŭ, Putna, Romanaţĭ Teleorman şi Vâlcea.

—0—

Bancherulŭ israelitŭ Marcus Heim din Ploescĭ s'a depusŭ în arestulŭ preventivŭ pentru falimentŭ fraudulosŭ.

—0—

In nóptea de 27—28 Decemvre trecutŭ, o bandă de tâlharĭ a maltratatŭ şi jefuitŭ de banĭ şi obiecte pe Vasile Dimitriu, brutarŭ, din Haimanale, judeţulŭ Prahova. Urmăriţĭ de autoritatea locală, caraulă şi locuitorĭ, tâlharii au resistatŭ trăgêndŭ mai multe focurĭ, ceea ce le-a înlesnitŭ fuga. Făcêndu-se cercetărĭ la 4 Ianuariu curentŭ, banda compusă din optŭ indiviḑĭ, este descoperită; are de căpitanŭ pe fiulŭ preotului Andrei Bădescu din Olarĭ, deja arestatŭ împreună cu şése din tâlharĭ. Unulŭ este urmăritŭ. Obiectele şi parte din banĭ suntŭ găsiţĭ. Sub-prefectulŭ din Filipescĭ continuă cu instrucţiunea.

—0—

Tribunalulŭ de comerţŭ din Bucurescĭ a declaratŭ falițĭ pe comercianţii Pardos şi Bodolea

Cugetărĭ la încheierea anului.

Selagiu ḑiua de Crăciunŭ 1884.

(Urmare din Nr. 6.)

Nesfêrşitŭ este şirulŭ necazurilorŭ ce ne bântue; eu le voiu atinge numai »per summos apices«: Dările au devenitŭ ne mai suportabile şi în mărimea acésta nu le mai veḑĭ nicăirĭ; justiţia e arbitrară şi scumpită prin taxele de timbru şi mai marĭ ca în oricare altŭ statŭ alŭ Europei; poporulŭ românŭ e administratŭ de streinĭ, numai în limba maghiară de elŭ nepriceputŭ, mare parte în lipsa de legĭ positive şi clare; responsabilitatea judecătorilorŭ e numai ideală, căcĭ în faptŭ ei judecă după »biroi bölcs belatás« (terminologiă maghiară ce însémnă: „buna chipzuiélă a judecătorului.«) Pe ce base se face aḑĭ la noi justiţia avurămŭ ocasiune a ne convinge mai vêrtosŭ noi Românii Sĕlăgienĭ, când cercarămŭ a ne revindica dreptulŭ electoralŭ dripitŭ şi călcatŭ în picióre. Amŭ fostŭ respinşĭ cu tóte recursele nóstre; ai noştri, cu sânta dreptate a mână, fură persecutaţĭ şi judecaţĭ la judecătoriile de 1-ma instanţă şi numai cu greu scăpară în urma sentinţelorŭ Tablei şi ale Curiei, unde încă nu s'a încuibatŭ şovinişmulŭ şi unde mai sunt bărbaţĭ ai scólei şi sistemului din trecutŭ, carĭ ţinŭ la axioma că justiţia e fundamentulŭ regatelorŭ.

Şi în urmă ce sĕ ḑicemŭ noi despre administraţiunea politică? Eu credŭ că este de ajunsŭ a-i retmprospĕta numele de botezŭ ce i l'au datŭ înşişĭ Maghiarii cei mai ilustri: baronulŭ Sennyey şi grafulŭ Apponyi, numele de: „asiatică.« Şi când ea este şi Maghiarilorŭ »asiatică,« întrebŭ: ce ne este nouĕ? Cum sĕ-o botezămŭ noi Românii?....

In cele de mai susŭ amŭ atinsŭ unele din nenumĕratele lovirĭ şi calamităţĭ, ce ni-le causézá alţii şi carĭ suntŭ consecinţele sistemului domnitorŭ. Sĕ vedemŭ acum ce amŭ făcutŭ noi în anulŭ 1884 spre a ne scutí a ne apĕrá de ele şi spre a ne pregătí unŭ viitorŭ mai bunŭ. Şi anume ce amŭ făcutŭ şi ce amŭ omisŭ a face: a) în ţĕră, b) în comitate, c) în comună, d) în familiă; pe tĕrêmulŭ politicŭ, bisericescŭ, scolarŭ, jurnalisticŭ, socialŭ şi economicŭ.

In anulŭ 1884 s'au esecutatŭ alegerile generale pentru dieta unguréscă din Peşta. Noi Românii din Ungaria şi Transilvania făcurămŭ tóte pregătirile pentru o conferenţă generală electorală întocmai ca la anulŭ 1881. S'au alesŭ câte doi delegaţĭ din fie-care cercŭ electoralŭ din ţinuturile locuite de Românĭ. Fraţii din Maramureşŭ la 1881 au luatŭ parte la conferinţa naţională, acum însĕ spre cea mai mare supĕrare a nóstră aŭ absentatŭ. Eată o dovadă de slăbiciune şi de neinţelegere. Unde a fostŭ şi ce a făcutŭ numerósă inteliginţă mirénă din Maramureşŭ în frunte cu Mihălescii şi preoţimea, ce se ḑice a fi luminată şi cultă, în frunte cu vicariulŭ episcopescŭ Kokenyeşdi? Strĕnepoţii lui Dragoşŭ se vede că au uitatŭ de faptele marĭ şi viteze ale străbunilorŭ şi că mai ţinŭ la proverbiulŭ »capulŭ plecatŭ nu'lŭ taiă sabia.« Sĕ sperămŭ însă, că ei nu suntŭ încă perduţĭ pentru noi, sĕ sperămŭ că se vorŭ reculege şi în viitorŭ îşĭ vorŭ face şi ei datorinţa de Românĭ mai alesŭ când se va tractá érăşĭ de-o comună conlucrare,

Conferinţa generală se ţinù, participândŭ delegaţii din tóte părţile locuite de Românĭ într'unŭ numĕrŭ fórte considerabilŭ. S'a întrunitŭ lamura naţiunei, bărbaţĭ devotaţĭ causei sânte şi drepte a naţiunei române.

Decisiunile luate de astă conferinţă ni suntŭ în viuă memoriă. Intrebarea décă aceste decisiunĭ au corespunsŭ pe deplinŭ deplorabilei nóstre situaţiunĭ politice, nu este aḑĭ de actualitate şi vomŭ reveni asupră-i la timpulŭ sĕu. In scurta dare de sémă ce-o facemŭ acum póte fi vorba numai şi numai de aceea, cum s'au esecutatŭ conclusele luate de conferenţa din 1884 cu unanimitate?

La acéstă întrebare, décă vomŭ avé în vedere împrejurările dificile în carĭ s'au sĕvêrşitŭ alegerile şi pressiunea şi terorismulŭ ce s'a pusŭ în lucrare, putemŭ rĕspunde cu mândriă naţională, că cu puţine escepţiunĭ, esecutarea a fostŭ demnă de autorii concluselorŭ, şi au documentatŭ că viuă şi puternică este consciinţa naţională a Românului.

In mânia coruptiunei generale de care este infectată tótă societatea; în mânia pressiunei şi terorisărei oficióse ne mai pomenite, carĭ tóte sunt efectele relei şi

FOILETONU.

Séra de Sân-Văsii în Brăila.

Brăila, 7 Ianuariu 1885.

Societatea »Carpaţii« înfiinţată în oraşulŭ nostru ...ĭ de ḑile, compusă din peste 150 membri Ro... a escelatŭ în tóte ocasiunile prin introducerea ...rŭ frumóse naţionale între membri ei şi-a tuturorŭ ...nţilorŭ, carĭ parte de curiositate, parte din senti..., nu au lipsitŭ nicĭ odată a participa alăturea cu societarii.

Este ceva de remarcatŭ că poporaţiunea poliglotă ...răila, fără escepţiune, are de obiceiu, ca în preséra ...i nou sĕ'şĭ încerce noroculŭ la joculŭ de cărţĭ. ...tă unŭ soiu de asociaţiunĭ de jocŭ de cărţĭ, com... esclusivŭ numai din streinĭ, în scopulŭ de-a seduce ...lţii ca sĕ'şĭ încerce noroculŭ, luându-le astfelŭ şi ul...ŭ banŭ din pungă. Şi câte neplăcerĭ aduce acéstă meseriă în familii!!

Bĕtrânĭ şi tinerĭ, bogaţĭ şi săracĭ 'şĭ încércă norocul... acéstă încercare pune în posiţiune pe mulţĭ a ...ĭ parte, pe mulţĭ a perde cu miile de lei, alţii ...chiar săracĭ. Acéstă bólă este întinsă în tóte clasele ...i Brăilene, mai cu osebire cu ocasiunea anului nou. ...mitetulŭ societăţii „Carpaţii," voindŭ a scăpa pe Societăţii, câtŭ şi pe amicii lorŭ de acéstă bólă, invitaţiunĭ pentru toţĭ, ca se se adune în séra anului nou în salonulŭ »Dacia« (localŭ de intrunire alŭ societarilorŭ) împreună cu familiile lorŭ şi sĕ serbeze pe Sân-Văsii, ajunulŭ anului nou, pentru care scopŭ Comitetulŭ cu concursulŭ membrilorŭ Societăţii a întocmitŭ unŭ felŭ de petrecere familiară, ce a şi reuşitŭ pe deplin spre satisfacerea fiecărui participantŭ. Eată şi modulŭ serbării pe care vi'lŭ descriu fórte pe scurtŭ.

La órele 9 séra se vedeau deja sosindŭ familii şi la órele 10 salonulŭ era deja plinŭ cu părinţii de familii, mame, domnişóre, tinerĭ, până şi băeţĭ şi fetiţe; renumita orchestră a lui Petrică Jeanŭ întonă cele mai frumóse imnurĭ naţionale. S'a danţatŭ până la 11 óre, când Preşedintele Societăţii printr'o cuvêntare de deschidere bine simţită arĕtă adunării scopulŭ acestei serate şi cu osebire însemnătatea lui Sân-Văsii.

De-odată se ivì lângă Preşedinte unŭ copilaşŭ ca de vr'o 8 anĭ cerêndŭ a fi ascultatŭ de adunare pentru unŭ momentŭ şi începù a declamá poesia »Sergentulŭ« cu atâta precauţiune şi precisiă, încâtŭ aplausele întregei adunărĭ nu se puteau curma. Apoi mai mulţĭ membri ai Societăţii declamară mai multe poesii naţionale, tóte pline de sentimentŭ şi fiecare declamatorŭ şi-a câştigatŭ cele mai frenetice aplause.

Preşedintele anunţă după aceea procesulŭ unui mare criminală ce se va pleda cu acéstă ocasiă înaintea adunării.

Lumea era curiósă. Dómnele şi domnişórele formau o colónă în lungulŭ salonului, iar bărbaţii altă colónă. In fundulŭ salonului şi în capĕtulŭ colónelorŭ se vedeau 3 mese, pe fiecare câte unŭ candelabru, hârtiă şi cernélă, ér lângă mese gata la orice ordinŭ arau 4 tinerĭ, îmbrăcaţĭ în costume naţionale. Pe masa Preşedintelui se mai observa unŭ clopoţŭ micŭ şi altulŭ mare In fine scena representa unŭ tribunalŭ extraordinarŭ improvisatŭ, compusŭ din unŭ preşedinte, 2 membri, unŭ grefierŭ şi unŭ procurorŭ.

Era judecata anului „1884."

Preşedintele dă ordinŭ sĕ se aducă acusatulŭ, spre a'lŭ supune la interogatoriu. Aproḑii introducŭ dintr'unŭ altŭ salonŭ pe unŭ bĕtrânŭ ghebosŭ, îmbrăcatŭ într'o ghebă, ţinêndŭ în mână unŭ toiagŭ cu inscripţiunea: »1884,« de care avea atârnată pe umĕrŭ o glugă, ér într'o mână purtândŭ o bucată de pâne. Impresiunea, ce făcù intrarea acestui curiosŭ acusatŭ tuşindŭ şi gemêndŭ, provocă viĭ aplause. Acusatulŭ adusŭ la bară fù interogatŭ în următorulŭ modŭ:

Preşed.: Cum te numescĭ, acusatule? Acusat.: Mĕ numescŭ anulŭ 1884. Preşed.: Ce etate ai? Acusatulŭ: Suntŭ de 12 lunĭ. Preşed: Unde ai locuitŭ? Acusatulŭ: Pe lume. Preşed.: Ai fostŭ căsătoritŭ? Acusatulŭ: Nu, pentru că nefiindŭ întrupatŭ, amŭ trăitŭ numai cu numele. Preşed.: Care ţĭ-a fostŭ profesiunea? Acusatulŭ: Sunt fără profesiune, der amŭ avutŭ pe lume o înaltă misiune. Preşed: Societatea nu a fostŭ mulţămită de modulŭ cum ţi-ai implinitŭ misiunea. Acusat.: Mĕ supunŭ, dar nu mĕ cunoscŭ culpabilŭ.

ímoralei guvernări a d-lui Tisza — inteligența poporului română a fostŭ la înălțimea chemărei sale.

Românii bănățenĭ la Făgetŭ și Românii sĕlăgienĭ la Cehulŭ Silvaniei potŭ fi mândri de luptele lorŭ în campania electorală din anulŭ 1884. Décă cu tóte astea nu și-au ajunsŭ resultatulŭ doritŭ și că la Făgetŭ puterea brutală a mistificatŭ, ér la Cehulŭ Sĕlagiului a storsŭ totŭ forța brutală resultatulŭ finalŭ din mâna Românului constantŭ, acésta nu e vina nóstră. (Va urmă).

Din parlamentulŭ românŭ.

(Urmare și fine din discursulŭ episcopului Melhisedecŭ.)

D-lorŭ, noi amŭ avutŭ nenorocirea ca acei carĭ sapă pe ascunsŭ biserica nóstră sĕ pună mâna pe unŭ membru din Sinodŭ; acestŭ membru a fostŭ unŭ tênĕrŭ archiereu, pe care noi l'am făcutŭ archiereu ascultândŭ pe P. S. S. Mitropolitulŭ primatŭ, și acestŭ membru s'a făcutŭ dușmanulŭ nostru de mórte. Acestŭ membru a fostŭ trimisŭ sĕ-șĭ facă studiele teologice în Atena. A mai fostŭ deserventŭ la capela din Parisŭ, și după ce a intratŭ în Sinodŭ, orĭ-ce se făcea aci de o colectivitate asupra cestiunilorŭ carĭ veniau în discuția la votarea Sinodului, a fostŭ contra. Mai multŭ disputele, une-orĭ chiar certele întêmplătóre într'unŭ corpŭ deliberativŭ, și câte trebue sĕ rămână acolo fără publicitate, a doua ḑi le vedeamŭ publicate prin ḑiare, schilodite, exagerate și prefăcute în derîdere asupra Sinodului. Mai departe încă, acesta a fostŭ abia începutulŭ. A înființatŭ singurŭ unŭ ḑiarŭ și s'a apucatŭ pe față sĕ combată Sinodulŭ; a spusŭ că nu este bună instituțiunea; că trebue sĕ se aducă în Sinodŭ și preoții de mirŭ; că Sinodulŭ este dușmanulŭ preoțilorŭ; că episcopii maltrateză pe membrii clerului; că îi jefuescŭ, etc. etc. Suntŭ colecțiunĭ din acelŭ ḑiarŭ unde se póte vedea ceea ce acestŭ archiereu doria. A făcutŭ comitete secrete de preoțĭ îndoctrinațĭ de elŭ pe la județe, le a trimisŭ povețe ce sĕ facă contra episcopilorŭ și a Sinodului, a provocatŭ congrese generale de preoțĭ în Capitală și în provincia ca sĕ producă o rĕscólă a preoțilorŭ contra episcopilorŭ și a Sinodului. D. Mârzescu îndreptățea acéstă purtare a clientului sĕu, întrebându-ne: Dar nu este în acéstă țéră libertatea consciinței și a acțiunei? Dar nu este liberŭ unŭ membru alŭ Sinodului sĕ aibă ideile sale proprii, sĕ nu iscălécă ceea ce nu-i va conveni consciinței sale? La noi acésta este numai unŭ pretextŭ, care are aparență de constituționalismŭ, dar nu de canónele bisericescĭ. Eu ducŭ pe D. Mârzescu pe terenulŭ canónelorŭ, carĭ au tótă puterea lorŭ și suntŭ legalisate și de Constituțiune și de legile nóstre. Sinodulŭ a voitŭ sĕ nu lase locŭ duhurilorŭ necurate, (mĕ ertațĭ că mĕ servŭ de acestŭ cuvêntŭ), sĕ între în Sinodŭ. Sinodulŭ a voitŭ ca unŭ membru alŭ sĕu, ca și fie-care persónă bisericéscă, sĕ-șĭ cunóscă datoria ca sĕ stea la loculŭ sĕu și sĕ nu asculte de sfaturile cele rele. Când Sinodulŭ s'a hotărîtŭ sĕ adreseze o circulară sfătuitóre cătră clerulŭ țĕrei spre a-i îndemnă sĕ se pórte înțelepțesce, sĕ nu asculte de sfaturile rĕu voitorilorŭ bisericei nóstre, sĕ aștepte în răbdare îmbunătățirea posițiunei lorŭ materiale, archiereulŭ Calistratŭ nu a voitŭ în ruptulŭ capului sĕ subscrie. Dar care era causa? Causa era că elŭ avea altŭ drumŭ; la altă móră măcina acum și nu putea sĕ se contraḑică. Când am vĕḑutŭ acésta am ḑisŭ: până când acéstă duplicitate? Acéstă omŭ trebue exclusŭ din sênulŭ nostru.

D-lorŭ, între cei 12 apostolĭ, carĭ erau cu mântuitorulŭ lumei Christosŭ, ne spune sânta scriptură că a fostŭ unulŭ în inima căruia a întratŭ Sătana, dar însă la noi! Eu nu garantezŭ, că mâne nu va întră satana și în altŭ membru din Sinodŭ, și este de datoria nóstră sĕ nu lăsămŭ sĕ intre Satana acolo. Noi așa amŭ făcutŭ. L'am datŭ în judecată, i-am făcutŭ chiemare sĕ se presinte înaintea Sinodului. Nu a voitŭ sĕ asculte. Cine l'a pusŭ la cale nu sciu. L'am chematŭ, am trimisŭ pe protopopŭ, pe unŭ archiereu, dar a rĕspunsŭ că nu recunósce Sinodulŭ dreptulŭ de a-lŭ judecă. Am făcutŭ și eu parte din comisiunea instituită pentru instruirea causei lui. D. Mârzescu ḑice că de ce am făcutŭ parte? pentru că m'a alesŭ Sinodulŭ. Și vĕ declarŭ că n'am fostŭ nicĭ sunt dușmanulŭ lui personalŭ.

Vĕḑêndŭ că nu se supune, comisiunea și-a făcutŭ raportulŭ sĕu la Sinodŭ, s'a începutŭ discuțiunea în Sinodŭ. Unii memari erau de opiniune sĕ-lŭ judecămŭ în lipsă. Eu și P. S S. Mitropolitulŭ Moldovei amŭ fostŭ de opiniune sĕ nu ne grăbimŭ, sĕ-lŭ lăsămŭ pe cealaltă sesiune, póte că în acestŭ intervalŭ omulŭ îșĭ va reveni în cunoscință, va veni la o cugetare mai seriósă, sĕ nu ne grăbimŭ; și așa s'a și făcutŭ. In acestŭ timpŭ ce se întêmplă? D-sa în locŭ sĕ vină la o idee mai sănĕtósă, se sfătuesce cu advocațĭ, găsesce pe d. Mârzescu sciutorŭ de canóne, de tóte legile bisericescĭ, omŭ de progresŭ, carea vrea sĕ facă o beserică cum îi place D-sale, a luatŭ cestiunea în tratare pe de-o parte din pressă, și pe de altă parte cu talentulŭ D-sale, și trebue sĕ recunóscemŭ că e unulŭ din cei mai bunĭ advocațĭ, se pricepe în tóte legile, numai în canóne sĕ-mĭ dea voe a i-o spune, este fórte slabŭ. (Aplause, illaritate). Ne-a trasŭ la curtea de casațiă, adecă pe mitropolițĭ, pe miniștri și nu mai sciu pe cine, și-mĭ pare rĕu, că nu a trasŭ totŭ Sinodulŭ, așa trebuia unorŭ călcătorĭ de canóne ca noi (Aplause). In curtea de casațiă a fostŭ discuțiă mare, tóte acelea, carĭ le-ațĭ auḑitŭ aicĭ, s'au spusŭ și acolo, au fostŭ aplause, au fostŭ de tóte, și cum sĕ nu-lŭ aplaude! Vorbesce frumosŭ, și eu l'așĭ fi aplaudatŭ. Dar face multă onóre justiției nóstre curtea de casație, are ómenĭ marĭ, ómenĭ superiorĭ, au ascultatŭ tóte acestea, și la urmă a ḑisŭ sĕ se întórcă archiereulŭ la judecata lui, care i-o dă legea. După aceea a venitŭ sesiunea Sinodului, D-sa Calistratŭ trimite o hârtiă la Sinodŭ prin care întrébă: Hei, ce faceţĭ cu mine? Când mĕ judecațĭ!!! Atuncĭ Sinodulŭ a ḑisŭ, noi nu avemŭ nimica de făcutŭ cu D-ta, D-ta te-aĭ pusŭ afară din canóne, nu vrei sĕ scii de ele, te-aĭ dusŭ la o judecătoriă, unde nu ai ce căută pentru o afacere de disciplină bisericéscă, ne-aĭ trasŭ în judecată, nu mai ai nimica cu noi. Te previu că nu mai facĭ parte din clerŭ; căcĭ legile bisericescĭ ḑicŭ, că orĭ ce clericŭ care desprețuesce autoritatea și judecata bisericéscă în tóte gradele ei, prin faptulŭ acesta se exclude singurŭ. Noi amŭ hotărîtŭ sĕ nu ne mai ocupămŭ de acéstă persónă, decâtŭ dóră când elŭ ar veni sĕ între pe o altă cale în biserica de care s'a depărtatŭ. Noi avemŭ consciința că ne-amŭ făcutŭ datoria ca Sinodŭ și ca episcopĭ românĭ și cu iubire de țéra lorŭ, și ca iubitorĭ de ordine și de moralitate. Amŭ aceea convicțiă și nimenĭ nu'mĭ o póte lua, acésta amŭ dreptŭ sĕ o spunŭ pentru casulŭ lui Calistratŭ, pentru care D. Mârzescu a făcutŭ atâta tapagiu.

D-lorŭ, mai am multe de ḑisŭ despre starea bisericei nóstre și despre necesitatea de a o ridica din decadența ei, dar nu vrĕu sĕ abusezŭ de paciența D-vóstrĕ, și de aceea încheiu rugândŭ pe onor. Senatŭ sĕ sfârșéscă cu acestŭ incidentŭ, pentru că elŭ nu este de nicĭ unŭ folosŭ, nicĭ pentru demnitatea nóstră națională, nicĭ pentru demnitatea bisericei nóstre. (Aplause prelungite.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

Pesta, 22 Ianuarie. — Renumitulŭ sculptorŭ Adolfŭ Hussar s'a găsitŭ erĭ la améḑĭ mortŭ în patŭ. S'a constatatŭ, că a fostŭ lovitŭ de dambla (gută.) Acum în urmă lucra la statua lui Deak.

Berlin, 22 Ianuarie. — Impĕratulŭ a prânḑitŭ la masă părăsindŭ patulŭ; se află bine.

DIVERSE.

O scrisóre de dragoste. — In ḑilele acestea sosì la poșta din Berlinŭ o scrisóre avêndŭ adresa: „Guilelmo Impe iali. Berlinŭ.“ Fiindcă în cartea de adrese nu se afla acestŭ nume, unui funcționarŭ dela postă îi trăsni prin capŭ idea, că scrisórea trebue sĕ fie destinată pentru împĕratulŭ Wilhelm și o și trimise în palatulŭ imperialŭ. Impĕratulŭ o desfăcŭ, dar se convinse îndată, că foculŭ, ce și-lŭ vĕrsa o inimă femeéscă îndragostită, nicĭ după formă nicĭ după cuprinsŭ nu'i era adresatŭ lui. Scrisórea trecŭ din palatŭ în poliția, care isbuti sĕ găsécă pe fericitulŭ în persóna unui pictorŭ. Artistulŭ italianŭ din causa acestei schimbărĭ cu împĕratulŭ Wilhelm s'a simțitŭ fórte onoratŭ și a datŭ sĕ se pue cuverta în provadurĭ, ca sĕ o dea familiei sale ca amintire de împĕratulŭ și de Berlin.

*

O energiă rară. — In luna trecută, autoritățile municipale din Berlinŭ primiră din partea unui tênĕrŭ rusŭ cererea d'a fi admisŭ printre măturătorii stradelorŭ. cererea purta apostila mai multorŭ profesorĭ ai facultății de sciințe. Tênĕrulŭ este lipsitŭ de mijlóce de esistință și n'are nicĭ unŭ meșteșugŭ. De mai mulțĭ anĭ îșĭ câștigă viéța ca rândașŭ, și a avutŭ timpŭ pentru a'șĭ face studiile și a trece esamenulŭ cerutŭ pentru a întră la universitate. De mai multe orĭ, mai mulțĭ avuțĭ filantropĭ au voitŭ sĕ-i vină în ajutorŭ, dér, cu cea mai mare mândriă, le-a refusatŭ acestŭ ajutorŭ. Primarulŭ din Berlinŭ a primitŭ îndată cererea sa.

*

Viéță lungă. — »Gazette hebdomadaire de médicine« a asemnalatŭ acum de curêndŭ esistența, în satulŭ Auberives-en Royans, din provincia Isère, a unei femei în etate de 124 de anĭ. Preotulŭ din Auberives confirmă acestŭ faptŭ estraordinarŭ printr'o scrisóre adresată unui ḑiarŭ din Lyon. »Nu sciu, ḑise elŭ, dacă acéstă femeiă are 124 de anĭ, ceea ce însă sciu sigurŭ, este că are o sută și doi anĭ de căsniciă, fiind măritată în 1783. La ce vêrstă s'a măritatŭ ea, nimenĭ nu póte sĕ scie și persóna în cestiune de asemenea nu o póte spune.« Se scie că nunta de argintŭ se celebréză la 25 de anĭ de căsniciă și cea de aurŭ la 50 de anĭ. Ce nuntă va mai celebra susŭ numita femeă a cărei viață conjugală a trecutŭ peste unŭ secólŭ?!

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Ianuariu st. v. 1885 s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **9 francĭ în aurŭ**
„ șése „ **18** „ „
„ unŭ anŭ **36** „ „

☞ *Din causa însemnatei scăderĭ a cursului biletelorŭ de bancă române, suntemŭ constrînșĭ a condiționá plata abonamentelorŭ în aurŭ, séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.*

Domnii abonațĭ noi suntŭ rugațĭ a ne trămite adresele D-lorŭ esactŭ arĕtându-ne și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Președintele învită pe Procurorŭ a espune faptele, pentru care acusatulŭ este datŭ judecății.

Procurorulŭ, din multe fapte, carĭ planéză asupra acusatului 1884 și pe carĭ le-a espusŭ cu de-amĕruntulŭ, forméză cam următórele capete de acusațiune: Nefertilitatea solului nostru, întroducerea diferitelorŭ bóle epidemice și a episootiei. Născocirea rĕsboiului Franco-Chinesŭ, aducerea cutremurilorŭ înspăimêntătóre, încurcătura meschină a tuturorŭ afacerilorŭ comerciale și industriale. Intâlnirea celorŭ 3 împĕrațĭ cu scopŭ de a nimicí statele micĭ.

Introducerea discordiei, intrigei, urei și persecuțiunei, din care causă unirea și înfrățirea nu mai potŭ avea locŭ. Magnetisarea și turmentarea capetelorŭ cetățenilorŭ în materiă politică, (aci președintele sună clopotulŭ celŭ mare observândŭ procurorului sĕ nu facă personalitățĭ). Alterațiunea sentimentelorŭ naționale, zizaniile pentru a agita pe popórele din Austro-Ungaria. Și alte asemenea acusațiunĭ desvoltate fie-care în parte și cu probele cele mai evidente, în urma cărora cere onorabilulŭ Tribunalŭ sĕ'lŭ condamne la degradațiune și esilŭ pentru eternitate.

Președintele sună clopoțelulŭ spunêndŭ acusatului, că are cuventŭ de a se apĕra cu moderațiune și în limitele legei, pentru a nu atinge prestigiulŭ justiției.

Acusatulŭ se adreséză cătră judecătorĭ cu cuvintele: »Onorabilŭ Tribunalŭ! Sf. Justiția!« Revine apoi asupra fiecărui punctŭ de acusațiă, se apĕră in modulŭ celŭ mai frumosŭ, atribuind tóte acusările nepăsărei ómenilorŭ, demonstrând prin acte inocența sa. Intre alte cuvinte de apĕrare se agăță de Tribunalŭ ḑicêndŭ: »Că conformŭ unei grămeḑĭ de legĭ, croite după calapóde streine, onorabilulŭ Tribunalŭ ar fi trebuitŭ chiar din officiu sĕ'i dea unŭ apĕrătorŭ, care se numesce advocatŭ, fie cu séu fără diplomă, unŭ omulețŭ din aceia carĭ facŭ lesne din negru albŭ, etc. Președintele: observă acusatului prin tragerea clopotului celui mare de a nu face personalitățĭ). Acusatulŭ: Da, am înțelesŭ d-le președinte, am înțelesŭ și pricepŭ fórte bine că d-vóstră abusândŭ de puterea ce vĕ este conferită provisoriu nu numai că m'ațĭ despoiatŭ de dreptulŭ consacratŭ prin tóte legile de a avea unŭ apĕrătorŭ, cu cunoscință de drepturĭ și nedrepturĭ, de legile, reslegile și paralegile — elastice etc. Finește apoi cerêndŭ Tribunalului sĕ'i recunóscă inocența și sĕ'lŭ achite, căcĭ numai sentințele basate pe dreptŭ facŭ gloria justiției.

Președintele discutândŭ încetŭ cu cei 2 membrii, pronunță prin grefierŭ următórea sentință: „Condamnă pe acusatulŭ la degradațiune și esilŭ imediatŭ pentru eternitate.« Dată și cetită în ședință publică astăḑĭ la 31 Decemvre 1884, ora 12 nóptea.

Președintele ordonă conducerea condamnatului în exil.

Condamnatulŭ cere sĕ fie ascultatŭ unŭ momentŭ și i se acordă cererea, după care începe:

Plecŭ pentru eternitate,
Condamnatŭ și siluitŭ,
Făr' de lege nicĭ dreptate,
Oropsitŭ și huiduitŭ, etc. etc.

Apoi aproḑii conducŭ pe condamnatŭ în esilŭ, musica cântândŭ marșulŭ funebru, iar adunarea aplaudă necurmatŭ.

Aproḑii în costume naționale în numĕrŭ de 4 revinŭ în salonŭ, aducêndŭ la brațŭ pe anulŭ 1885, unŭ tênĕrŭ în costumŭ naționalŭ, purtândŭ pe căciulă inscripțiunea: Anulŭ „1885.« La intrare musica intonă imnulŭ »Deșteptă-te Romane.« Elŭ se așeḑă lêngă președinte, începŭ discursulŭ sĕu, promițêndŭ îndreptarea tuturorŭ relelorŭ comise de condamnatulŭ 1884. Mai promite scăderea agiului, înavuțirea comercianților onestĭ, realisarea dorințelorŭ naționale, oprirea epidemiilorŭ, carĭ au băntuitŭ Europa în anulŭ 1884; dar întroducerea lorŭ pentru a stêrpi pe toțĭ inamicii Românilorŭ. Cu acésta, piesa se finește în aplause frenetice.

După unŭ obiceiu tradiționalŭ de peste Carpațĭ s'au adusŭ ouĕ, pe carĭ domnișórele le-au spartŭ în pahare cu apă próspĕtă, pentru a'șĭ citi norocul pe anulŭ viitorŭ. Fie-care participantŭ a fostŭ apoi servitŭ cu plăcintă și cu bilete după obiceiu. Reîncepêndŭ érăși danțurile, petrecerea a duratŭ până la ḑiuă, despărțindu-se fiecare cu regretŭ, că ḑiua a apărutŭ pré iute.

Relatându-vĕ cele ce precedŭ nu întârḑiezŭ, d-le Redactorŭ, a vĕ arĕtă că pentru prima óră s'a vĕḑutŭ astfelŭ de serbare în orașulŭ nostru, deși improvisată, căcĭ preparațiunile s'au făcutŭ numai cu 2 ḑile înainte, însă reușita a fostŭ strălucită. **Grl.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ ungară 6%	—.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	96.35
Rentă de hârtiă 5% . .	92.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	121.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.30
Bonurĭ rurale ungare . .	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.75
Bonurĭ rurale transilvane	101.25
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.—
Renta de hărtiă austriacă	82.85
Renta de arg. austr. . .	83.70
Renta de aurŭ austr. . .	106.—
Losurile din 1860 . . .	137 50
Acţiunile băncei austro-ungare	863.—
Act. băncei de creditŭ ung.	310.—
Act. băncei de creditŭ austr.	298.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	9.78½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.35
Londra 10 Livres sterlinge	123.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 6 Ianuarie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	87½	88
Renta rom. amort. (5%) . .	92	93
» convert. (6%) . .	85	86
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	30	32
Credit fonc. rural (7%) . .	95	96
» „ „ (5%) . .	79	80
» » urban (7%) . .	90	92
» » » (6%) . .	85	87
» » » (5%) . .	77	78
Banca naţională a României	110C	1110
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	226	—
« » » Naţională . .	—	—
Aurŭ	17½%	18%
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 22 Ianuarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.42	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.75	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	127·5	„	128·5
Discontulŭ	» . . .	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonaţĭ ai noştri, cari au plătitŭ preţulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile 1884, sunt rugaţĭ a ne trimite diferenţa preţului urcatŭ dela 1 Aprile 1884, care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAŢIA „GAZ. TRANS."

1—3

ANUNCIU.

La bunulŭ seminarialŭ în Cutŭ a devenitŭ vacantŭ unŭ postŭ de **oficialŭ de economiă** pentr'unŭ têněrŭ neînsuratŭ.

Doritorii de a primí acestŭ postŭ sĕ se adreseze până la 1-ma Martiu a. c. la

Administraţiunea bunului în CUTŬ

poşta ultimă Szasz-Sebeşŭ.

Calicŭ, cine nu abonéză Caliculu, ḑiarŭ ilustratŭ humoristicŭ şi satiricŭ, care costă numai 3 fl. séu 7 francĭ pe anŭ, dér produce în fie-care lună rîsŭ de 3 fl. séu 7 francĭ, şi prin urmare dă fiecărui abonentŭ unŭ câştigŭ curatŭ de 33 fl. séu 77 francĭ la anŭ.

Cine n'are 3 fl. séu 7 francĭ, ca se aboneze Caliculŭ, mai bine sĕ-i împrumute, de câtŭ se ne rĕmăie nouĕ datorŭ şi sĕ pérḑă câştigulŭ arătatŭ.

Adevĕratŭ sensaţionalŭ va deveni Caliculŭ anului 1885 prin noua rubrică: *„Scântei şi cenuşă din filosofia doctorului Amnariu"* şi prin mulţimea ilustraţiunilorŭ comice şi satirice.

Abonamentele se trimitŭ prin posta din Sibiiu la

6—6 **Administraţiunea „Calicului."**

Nr. 14216—1884. 1—3

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ vacantŭ de practicantŭ magistratualŭ cu unŭ salarŭ de 400 fl. anualmente, — se escrie prin acésta concursŭ.

Competenţii pentru acestŭ postŭ au sĕ documenteze, pe lângă aceea că au absolvatŭ cursulŭ de 4 anĭ de jură şi că posedŭ celŭ puţinŭ esamenulŭ de statŭ politicŭ, — că nu au trecutŭ încă peste etatea de 40 de anĭ.

Respectivele petiţiunĭ astfelŭ instruate sunt a se aşterne celŭ multŭ până în 10 Februariu a. c. la 5 óre după prânḑŭ subscrisului magistratŭ.

Braşovŭ în 17 Ianuariu 1885.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10 09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.